

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/236218,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Odwilz-pozorna-czy-rzeczywista-odmiany-roku-1956.html>
02.03.2026, 15:54

Ogólnopolska konferencja naukowa: „Odwilż pozorna czy rzeczywista - odmiany roku 1956 w Polsce”, Białystok - 25-26 maja 2026 (Zgłoszenia do 31 marca 2026 r.)

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku zaprasza do udziału w konferencji naukowej „Odwilż pozorna czy rzeczywista - odmiany roku 1956 w Polsce”. Konferencja odbędzie się w Białymstoku w dniach 25-26 maja 2026 r.

25.05.2026

Październik 1956 r. miał kluczowe znaczenie dla procesu erozji systemu komunistycznego w Polsce. Zaprzeszono wówczas stosowania masowego i przewencyjnego terroru charakterystycznego dla lat stalinowskich. Efektem odwilży politycznej była też m.in. liberalizacja życia publicznego, poluzowanie gorsetu cenzury czy ożywienie w sferze kultury i nauki. Wolność odzyskało kilkadziesiąt tysięcy więźniów politycznych, a mieszkańcy wsi nie musieli się już obawiać kolektywizacji. Kolejne miesiące i lata rządów Władysława Gomułki pokazały jednak, że wiele „zdobyczy Października” okazało się nietrwałymi, a partia komunistyczna sukcesywnie likwidowała bądź ograniczała obszary społecznej swobody.

Celem konferencji jest naukowa refleksja nad przemianami społecznymi, gospodarczymi i politycznymi w Polsce na skutek tzw. demokratyzacji systemu władzy, której kulminacja nastąpiła w 1956 r. Tematyka oczekiwanych referatów powinna koncentrować się na problemie reglamentacji swobód obywatelskich i koncesjonowania zmian polityczno-gospodarczych przez władzę oraz ich trwałości bądź iluzoryczności w perspektywie kilku lat po „Październiku”. Organizatorzy oczekują przede wszystkim referatów dotyczących sytuacji w Polsce „wojewódzkiej” i „powiatowej” - znacznie mniej znanej w porównaniu ze stolicą i dużymi ośrodkami przemysłowymi. Odwilż miała tam specyficzny przebieg warunkowany m.in. silną pozycją lokalnych władz partyjnych oraz siecią nieformalnych, klientelistycznych powiązań. Mile widziane będą również szczegółowe studia przypadków miejscowości, zakładów pracy czy środowisk kulturalnych. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo wyboru referatów spośród zgłoszonych propozycji.

Proponowane obszary tematyczne/zagadnienia badawcze:

- październikowe zmiany i ich trwałość w komitetach wojewódzkich/powiatowych PZPR
- specyfika przemian społeczno-politycznych poza dużymi miastami
- lokalni liderzy ruchu „odnowy”
- partie satelickie wobec PZPR na prowincji
- zachowania i strategie przetrwania lokalnego aparatu władzy
- lokalna prasa wobec postulatów demokratyzacji
- odwilż w oczach emigracji
- kultura na prowincji w okresie odwilży
- dekollektywizacja, popaździernikowa polityka wobec wsi

Informacje organizacyjne:

- Zgłoszenia do udziału w konferencji i abstrakty proponowanych referatów należy przysyłać do 31 marca 2026 r. na adres email: marcin.markiewicz@ipn.gov.pl.
- Abstrakty nie mogą przekraczać 1000 znaków znormalizowanych (do pół strony arkusza A4).
- Decyzję o zakwalifikowaniu referatu do przedstawienia na konferencji organizatorzy prześlą Autorom do 10 kwietnia 2026 r.
- Referaty zostaną opublikowane w recenzowanym zbiorze studiów, w związku z tym prelegenci będą zobowiązani do dostarczenia gotowych tekstów (zgodnych z instrukcją wydawniczą IPN) do 30 września 2026 r. (objętość tekstu nie może przekraczać 1 arkusza wydawniczego (40 tys. znaków ze spacjami).
- Organizatorzy nie pobierają opłaty konferencyjnej. Zapewniają nocleg i wyżywienie. Pracownicy IPN rozliczają koszty ze swoim pracodawcą w ramach delegacji.

Kontakt z organizatorami:

Dr Marcin Markiewicz - marcin.markiewicz@ipn.gov.pl, tel. [+48 85 664 57 84](tel:+48856645784)

Dr Diana Maksimiuk - d.maksimiuk@ipn.gov.pl, tel. [+48 85 664 57 61](tel:+48856645761)

Pliki do pobrania

[Formularz zgłoszeniowy \(docx, 22.79 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)